

درس اول

هدف زندگی

یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست. اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.

هیچ نکرده باشی؛ (فراموش کردن هدف از زندگی خود چه نتیجه‌ای دارد؟)

همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.

و مقصود آن است،

چون آن نمی‌گزارد، پس هیچ نکرده باشد. (در چه صورت آدمی تهی دست خواهد بود؟)

تو گویی اگرچه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، (جایگزین کردن هدف چه نتیجه‌ای دارد؟)

۱- تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را سطور گوشت گندیده‌ای کنی
۲- و یا دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟

د- حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاد.

سؤال: آیا تا کنون با خود اندیشیده‌اید که ما «انسان‌ها» برای چه آفریده شده‌ایم و «هدف» از زندگی ما در این جهان چیست؟

جهان هدفمند

الف- در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد (معلول ۱)؛ زیرا [خالق آنها خدای حکیم است؛ (علت برای معلول ۱ و ۲) یعنی خدای که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. (معلول ۲)]

ب- قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند. از آن جمله می‌فرماید:

دخان، ۲۸ و ۲۹

موضوع: هدفمند بودن جهان خلقت

«وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
و ما آسمان‌ها و زمین
و آن چه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم،
آنها را جز به حق خلق نکردیم.

در این آیات، هدفمند بودن نظام خلقت، با نفی و اثبات چه واقعیت‌هایی بیان شده است؟

پیام آیات: ۱- قرآن کریم در عبارت شریفه: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعبین»، ابتدا، به بازیچه آفریده شدن آسمان‌ها و زمین و تمامی موجودات را رد می‌کند و سپس با بیان عبارت: «ما خلقناهما الا بالحق»، آفرینش آنها را به «حق» معرفی می‌کند. (نفی و اثبات)
۲- حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین (ما خلقناهما الا بالحق)، به معنای هدف‌دار بودن خلقت آنهاست.
۳- این آیه، به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف و عبث نیست (و ما بینهما لاعبین) و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق)
۴- علت هدفمند بودن خلقت تک تک موجودات این جهان این است که خالق آنها خدای حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد.

ارتباط (۱): این آیه، با اشاره به حکیمانه بودن (بالحق) آفرینش آسمان‌ها و زمین، بیانگر مفهوم: «ضرورت معاد لازمه حکمت الهی» است. (درس ۴ دهم)
ارتباط (۲): به حق آفریده شدن آسمان‌ها و زمین، بیانگر «توحید در ربوبیت» و «قضا و قدر الهی» است. (درس ۲ و ۵ دوازدهم)

توجه: از ابتدای مطالعه دین و زندگی، نیازی به خواندن قسمت ارتباط (۱) و (۲) و ... در پیام‌های آیات و احادیث نمی‌باشد. توصیه می‌شود موقع دوره کتاب و زمانی که دانش‌آموزان عزیز، کتاب‌های دهم و یازدهم و دوازدهم را خواندند و بر مفاهیم آنها مسلط شدند، ارتباطها را مطالعه نمایند.

الف- حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت آنهاست.

جهان آفرینش بی‌هدف نیست (و ما بینهما لاعبین)

ب- این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که [براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و هر موجودی و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. (ما خلقناهما الا بالحق)]

ج- انسان نیز مانند موجودات دیگر، [از این قاعده کلی (ما خلقناهما الا بالحق) جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است. هدفی که گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف (قرب الهی) به او داده شده است.

ضرورت
توجه به
هدف زندگی

نحوه
آفرینش
جهان:

مفهوم
حق بودن
آفرینش:

موضوع: هدفمند بودن خلقت انسان

د-ساز این رو، حضرت علی^(ع) هر گاه که مردم را موعظه می کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می کرد:

«ای مردم هیچ کس بیهوده آفریده نشده (و ما بینهما لاعین - علت) تا خود را سرگرم کارهای لَهو کند. (معلول)
و او را به خود وانگذاشته اند (ما خلقناهما الا بالحق - علت) تا به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد.» (معلول)

مطابق فرمایش امام علی^(ع)، چرا انسان نباید خود را سرگرم کارهای لَهو کند؟ و چرا هیچ کس نباید به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد؟

پیام حدیث: این فرمایش امام علی^(ع) بیانگر این حقیقت است که انسان نیز مانند موجودات دیگر، به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. هدفی که گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است.
۲- از دیدگاه امام علی^(ع)، علت منع شدن انسان از سرگرم شدن به کارهای لَهو، بیهوده نبودن خلقت او (و ما بینهما لاعین) است و دلیل نپرداختن به کارهای لغو و بی ارزش، واگذار نشدن او به خودش می‌باشد.

تناسب معنایی: این فرمایش امام علی^(ع)، تأکیدی بر مفهوم آیات شریفه: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق» است.

همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد.

البته میان هدف انسان و موجودات دیگر } تفاوت‌هایی (معلول) که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات (علت) بازمی‌گردد. برخی از این تفاوت‌ها عبارتند از:

بشناسد

انسان خود باید هدف از خلقت خود را } و آن را انتخاب کند

و به سوی آن گام بردارد؛ (انا هدیناه السبیل اما شاکرا و اما کفورا)

۱- نحوه حرکت } در حالی که } گیاهان به صورت طبیعی } و حیوانات به صورت غریزی }
به سوی هدف خود حرکت می‌کنند. (توحید در ربوبیت - یک تقدیر الهی)
۱- دانه گندم به صورت طبیعی در جهت رسیدن به هدف نهایی خود یعنی }
تبدیل شدن به خوشه‌ای با دهها دانه حرکت می‌کند }
مثلاً }
۲- و یا نهال کوچک خرما در مسیر رسیدن به نخلی تنومند پیش می‌رود.

تفاوت میان هدف انسان و سایر موجودات:

دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش } نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
انسان } او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. (میل به کمالات بی‌نهایت - ضرورت معاد لازمه حکمت الهی - درس ۴ دهم)
این انسان بی‌نهایت‌طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی.

۲- نوع هدف } در حالی که حیوانات و گیاهان } هدف‌های محدودی دارند (علت) } متوقف می‌شوند؛ (معلول) } چنان که گویی راهشان پایان یافته است

۳- میزان استعدادها } برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادها محدود مادی دارند، } مجموعه‌ای فراوان از استعدادها مادی و معنوی است. (علت) } انسان } به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادها گوناگون خویش را به کمال رساند. (معلول)

اختلاف در انتخاب هدف

وقتی به دنیای انسان‌ها می‌نگریم، با دنیای حیرت‌انگیزی مواجه می‌شویم؛

الف- تنوع هدف‌ها: } چنان اختلافی در } هدف‌ها وجود دارد }
که ابتدا سردرگم می‌شویم که به راستی، } کدام انتخاب درست و همسو با } میل بی‌نهایت‌طلب انسان } و استعدادهای فراوان مادی و معنوی اوست } و کدام یک این گونه نیست؟ }
کسانی به دنبال پول و ثروت‌اند، برخی دل به کشف اسرار جهان سپرده‌اند، برخی به دنبال جاه و مقام‌اند، }
دسته‌ای خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار داده‌اند، گروهی به هنرمندی و نقش‌آفرینی در عرصه‌های }
هنری می‌اندیشند، گروهی نیز در آرزوی قهرمانی در ورزش، پیوسته می‌کوشند ... }

هرکس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود.

ب- منشأ اختلاف در هدف‌ها: } اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادها } به طور مثال: } گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. } کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد.

پس این اختلاف در هدف‌ها (معلول)، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد. (علت)

معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

- الف- با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها،
- برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها نیازمند معیار و ملاک هستیم؛
- معیری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با ۱- میل بی‌نیاهت طلب و ۲- و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم.
- ب- بدین وسیله (با کمک گرفتن از معیارهای صحیح)، هدف‌های زندگی را به درستی برخواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد.
- ج- خدای رحیم و مهربان که خواستار سعادت ماست،
- ۱- در این مورد ما را هدایت و راهنمایی می‌کند
 ۲- و معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن را مشخص فرموده
 ۳- و آثار و نتایج آنها را نیز یادآور شده است؛
- او که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است.

تدبیر

برای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف، در ترجمه آیات تدبّر کنید و با تأمل در آنها و ارتباط دادن آنها به یکدیگر، پیام‌ها را تکمیل کنید و آیاتی را که این پیام‌ها از آنها استخراج می‌شوند، مشخص نمایید.

پیام آیه:	آیه:
۱- برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند. ۲- اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد. ۳- اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است. ۴- هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند. ۵- اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.	۱- «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکنندگی در آن وارد شود.» (اسراء، ۱۸)
۱- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. ۲- اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. ۳- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند. ۴- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.	۲- «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.» (اسراء، ۱۹)
۱- برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند. ۲- اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد. ۳- اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است. ۴- هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند. ۵- اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.	۳- «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند! به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.» (بقره، ۲۰۰)
۱- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. ۲- اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. ۳- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند. ۴- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.	۴- «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.» (بقره، ۲۰۱)
۱- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. ۲- اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. ۳- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.	۵- «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» (بقره، ۲۰۲)
۱- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. ۲- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.	۶- «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» (قصص، ۶۰)
نتیجه: برنامه‌ریزی انسان باید در برگیرنده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه‌ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی پیرو و تابع آنها باشند. (نکته طلایی: آیه شریفه: «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة»، به همین مفهوم هم اشاره دارد.)	

- الف- همان‌طور که با تدبیر در آیات دیدید، } اینجا سخن از هدف‌های اصلی و فرعی است، که هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند.
- ب- مهم این است که } ۱- هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم
 ۲- و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که } مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.
- ج- تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا } نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.
 فقط باید توجه کنیم که } برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

میزان
توجه به
هدف‌های
فرعی

برترین هدف

موضوع: برترین هدف

الف- حتماً این مصرع از شعر زیبای مولوی را شنیده‌ای که می‌گوید:

«چون که صد آمد نود هم پیش ماست»

این مصرع چه کاربردی دارد؟ و بیانگر چه مفهومی است؟

- پیام:** ۱- این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند.
 ۲- به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
 ۳- برترین و اصلی‌ترین هدف ما، خداوند است، چراکه تنها او می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعداد‌های متنوع مادی و معنوی او را فراهم آورد.
- تناسب معنایی:** معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

هدف برتر
و جامع‌تر

- ب- برخی هدف‌های زندگی، نیز این گونه‌اند؛ یعنی } در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست.
- ج- به میزانی که این گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند (علت)، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند. (معلول)
- د- معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

سؤال: به نظر شما در میان هدف‌های اصلی، برترین و کامل‌ترین هدف کدام است؟ هدفی که رسیدن به آن مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز باشد؟

با توجه به دو ویژگی } «متنوع بودن استعداد‌های انسان» } اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، } بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، و «بی‌نهایت‌طلبی او» } آن هدف، کامل‌تر است.

همه استعداد‌های متنوع ما را دربرگیرد (جامع بودن) و در جایی متوقف نشود (بی‌نهایت‌طلبی) } بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که } و نهال وجود ما را به درختی پر بار و زیبا تبدیل کند } به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فرا گیرد.

برترین
و
کامل‌ترین
هدف

ایشان رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت (هدایت معنوی) پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد و جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در میدان علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری و خطابه، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حقی‌طلبی و عدالت، پس از رسول خدا (ص) بی‌نظیر است. راستی ایشان چه چیزی را مقصود و هدف خود قرار داده که به همه این زیبایی‌ها دست یافته است؟ (مصدق عملی آیه صفحه بعد)

الف- هر کس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود (به صورت فطری) } در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست (سرشت خداگرای انسان - درس بعد) و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست.

همان سرچشمه و خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست؛ (توحید در خالقیت) } او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد. } پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است. } هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

مقصود
و هدف
نهایی ما

ج- به راستی } جز او چه کسی و چه چیزی می‌تواند برترین و اصلی‌ترین هدف ما باشد؟ } چه کسی جز او می‌تواند } روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند } و زمینه شکوفا شدن استعداد‌های متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد؟

د- اگر روح انسان } بی‌نهایت‌طلب است } شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد. } و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد،

جنس نزدیکی به خدا

الف- البته نزدیکی و تقرب به خداوند، احساس نکنند. } ۱- نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم
 ۲- نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان طور که دوری از او هم بدترین نوع دوری است.

ب- خدا سرچشمه زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند (علت) به خدا نزدیک‌تر می‌شوند. (علت)

الف- افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود

۱- هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب دنیا)
 ۲- و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا (حُسن فاعلی - اخلاص) انجام می‌دهند، الف- جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند ب- و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. (مفهوم آیه زیر)

موضوع: برترین هدف

ب- نساء، ۱۳۴

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد
 «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
 نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

بهبترین راه برای به دست آوردن نعمت‌های دنیوی و اخروی چیست؟ چرا؟

پیام آیه: ۱- مفهوم کلی این آیه، به برترین و کامل‌ترین هدف اصلی انسان (فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) اشاره دارد.
 ۲- افراد زیرک با انتخاب خدا (فَعِنْدَ اللَّهِ) به عنوان هدف اصلی زندگی، با یک تیر چند نشان می‌زنند. هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند (ثواب دنیا) و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند (اخلاص)، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. (فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)
 ۳- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی (فَعِنْدَ اللَّهِ)، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند. (مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا)
 ۴- اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید. (فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)
 ۵- به میزانی که هدف اصلی ما برتر و جامع‌تر باشد (فَعِنْدَ اللَّهِ)، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد. (ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)

تناسب معنایی: این آیه، از نظر مفهومی با آیات: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟...» که بیانگر برترین هدف انسان و مقصد نهایی او یعنی تقرب و نزدیکی به خداست، تناسب معنایی دارد.

البته این هدف، (نزدیکی به خدا) } به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، (ثواب دنیا و آخرت) می‌خواهد. } همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

موضوع: یک تیر و چند نشان

مولوی

ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟
 خویی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟
 ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟
 یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟
 ای عقل تو به باشی در دانش و در بیش؟
 یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

بهبترین هدف انسان چیست؟ و دلیل آن چه می‌باشد؟

پیام آیات: ۱- مفهوم کلی این آیات، به انتخاب خداوند به عنوان برترین و اصلی‌ترین هدف انسان اشاره دارد.
 ۲- برترین هدف انسان خداوند است چراکه تنها خداوند می‌تواند روح پایان‌ناپذیر (بی‌نیاهت طلب) انسان را سیراب کند و زمینه شکوفاشدن تمامی استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد.
 ۳- با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی، می‌توان با یک تیر چند نشان زد. هم می‌توان از بهره‌های مادی زندگی استفاده کرد و هم با انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر کرد و سرای آخرت خویش را نیز آباد نمود.
 ۴- مقصود و هدف نهایی ما خداوند است، زیرا تنها او سرچشمه و خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست (شکر سازد، قمر سازد، صد نرگس تر سازد، صد عقل و نظر سازد)؛ او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد. هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

تناسب معنایی: این آیات و آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»، به انتخاب خداوند به عنوان جامع‌ترین و برترین هدف انسان، اشاره دارند.

اندیشه و تحقیق

شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟ این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند. برخی هدف‌های زندگی، نیز این‌گونه‌اند؛ یعنی در بردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به میزانی که این‌گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.	۱
علت انتخاب هدف‌های مختلف در بین انسان‌ها چیست؟ اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.	۲

۳	<p>۳- دلیل بیاورید: الف) زیرکترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.</p> <p>زیرا با انتخاب خداوند به عنوان هدف نهایی خود هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.</p> <p>ب) کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می‌شود.</p> <p>زیرا این هدف: ۱- تنها پاسخگوی برخی از استعدادهای مادی انسان است. ۲- کسی که این هدف را بر می‌گزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد. ۳- اصل قرار دادن این هدف در زندگی، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود.</p>	
۴	<p>شخصی می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» با او موافقت یا خیر؟ چرا؟ با کار او مخالفتیم، زیرا هدف‌های فرعی برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.</p>	
۵	<p>حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید.</p> <p>«مسافری در سفر خود به یک دو راهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی‌دانم! پیرمرد گفت: وقتی نمی‌دانی به کجا می‌خواهی بروی، تفاوتی نمی‌کند که کدام راه را انتخاب کنی!» به نظر شما این حکایت، با کدامیک از بخش‌های درس در ارتباط است؟ چرا؟</p> <p>این حکایت، مربوط به بخش اول درس یعنی اهمیت «توجه به هدف زندگی» می‌باشد. اگر کسی به هدف اصلی زندگی خود که برای آن آفریده شده توجه نکند و به جای رسیدن به آن برای هر هدف دیگری تلاش کند، هیچ کاری نکرده است. این عمل، به تعبیر مولانا همانند این است که پادشاهی تو را به دهی فرستاده برای انجام کار معینی، اگر تو بروی و صد کار دیگر انجام دهی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی انجام نداده‌ای، گویی که هیچ کاری نکرده‌ای.</p>	

سوالات تألیفی / خط به خط و مفهومی

- این تعبیر که: «در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست.» را مولوی در چه مورد به کار برده و در خصوص اهمیت آن چه فرموده است؟
 - کیفیت زندگی - اگر جمله را به‌جا آری و فراموش نکنی و آن را فراموش کنی، تو را اندوهی نیست.
 - هدف زندگی - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
 - هدف زندگی - اگر جمله را به‌جا آری و فراموش نکنی و آن را فراموش کنی، تو را اندوهی نیست.
 - کیفیت زندگی - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
- مولوی درباره کسی که کارهای دیگر را به‌جا آورده ولی مقصود اصلی از آفرینش خود را فراموش کرده است، به ترتیب، چه تعبیر و تمثیلی به کار می‌برد؟
 - هیچ نکرده باشی - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی.
 - جای افسوس و خنده باشد - تو شمشیر جواهرنشانی که تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت، آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی.
 - هیچ نکرده باشی - تو شمشیر جواهرنشانی که تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت، آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی.
 - جای افسوس و خنده باشد - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی.
- از دیدگاه مولوی، این تمثیل که: «پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی.» فرجام چه کاری است؟
 - عدم تشخیص حق از باطل
 - بی بهره‌گی از عقل و وجدان
 - به پوچی گذراندن عمر
 - بی‌ارزش شدن حیات مادی
- با توجه به سخن مولوی، در چه صورت آدمی هیچ نکرده است و تهی دست خواهد بود؟
 - تلاش بی‌ثمر برای رسیدن به اهداف مادی
 - از یاد بردن اهداف بزرگ در زندگی دنیوی
 - دنبال نکردن مقصود آفرینش خود
 - فراموش کردن راه درست زندگی
- مولوی به شخصی که اهداف دیگری بجز هدف اصلی از آفرینش خود را دنبال کند، چه چیزی را متذکر می‌شود؟ و این عمل او را به چه چیزی همانند می‌کند؟
 - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست. - دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام!
 - آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی و آن کار معین نگزاردی.
 - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست. - پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی و آن کار معین نگزاردی.
 - آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. - دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بیزی و بگویی که من اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام!
- این تمثیل مولوی که: «تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی»، وصف حال چه کسی است؟
 - اگر جمله را به‌جا آری و آن را فراموش نکنی.
 - اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی.
 - هدف‌های دیگر را جایگزین هدف اصلی خود کرده است. مقصود اصلی از آفرینش نظام عالم را فراموش کرده است.

۷- از دیدگاه مولوی، انجام چه کاری جای افسوس و خنده دارد؟

- ۱) تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم.
- ۲) اگر جمله چیزها را فراموش کنی و به‌جا نیاوری و مقصود از آفرینش خود را فراموش نکنی.
- ۳) تو گویی اگر چه آن کاری که خدا جهان را برای آن آفریده نمی‌کنم در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم.
- ۴) اگر جمله چیزها را فراموش کنی و به‌جا آوری و تو را باک از فراموشی مقصود از آفرینش خود باشد.

۸- در پس خلقت هر یک از مخلوقات این جهان، کدام ویژگی مشترک وجود داشته است و کدام عبارت قرآنی بر آن تاکید دارد؟

- ۱) برنامه - «لیعبدون»
- ۲) هدف - «لیعبدون»
- ۳) برنامه - «بالحق»
- ۴) هدف - «بالحق»

۹- کدام عبارت قرآنی، دلالت بر این حقیقت دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست؟

- ۱) «و ما بینهما لاعین»
- ۲) «إِذَا شَاكِرًا وَّ إِذَا كَفُورًا»
- ۳) «لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
- ۴) «و ما هذه الحیة الدنیا الا لهو و لعب»

۱۰- مطابق آیه شریفه: «و ما خلقنا السَّمَاوَات و الارض و ما بینهما لاعین...»، هر موجودی بر چه اساسی به این جهان گام نهاده است؟ و چه مقصدی دارد؟

- ۱) هدف حکیمانه‌ای - برنامه‌ای حساب شده
- ۲) برنامه‌ای حساب شده - هدف حکیمانه‌ای
- ۳) برنامه‌ای حساب شده - تدبیری استوار
- ۴) هدف حکیمانه‌ای - تدبیری استوار

۱۱- از دقت در آیه: «و ما خلقنا السَّمَاوَات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناها الا بالحق»، به ترتیب، چه حقایقی در خصوص نظام آفرینش مفهوم می‌گردد؟

- ۱) ردّ بیهوده آفریدن نظام جهان - حرکت حکیمانه هستی در جهت تقرب به خدا
- ۲) انکار عبث آفرینی خلقت انسان - حرکت حکیمانه هستی در جهت تقرب به خدا
- ۳) انکار عبث آفرینی خلقت انسان - اثبات حکیمانه بودن خلقت مخلوقات
- ۴) ردّ بیهوده آفریدن نظام جهان - اثبات حکیمانه بودن خلقت مخلوقات

۱۲- خلقت انسان در کدام قاعده کلی، با سایر مخلوقات مشترک است؟ و فرصت رسیدن به آن چه می‌باشد؟

- ۱) «ما خلقناها الا بالحق» - پاداش دنیا و آخرت
- ۲) «و ما بینهما لاعین» - نوع نگاه و اندیشه انسان
- ۳) «و ما بینهما لاعین» - گام نهادن در این دنیا
- ۴) «ما خلقناها الا بالحق» - عبادت و بندگی

۱۳- حضرت علی^(ع) هر گاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با بیان چه حقیقتی آغاز می‌کرد؟ و دلیل این امر چه بود؟

- ۱) هیچ‌کس نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند. - «فعدن الله ثواب الدنیا و الآخرة»
- ۲) هیچ‌کس نباید مقصود از آفرینش خود را فراموش کند. - «و ما بینهما لاعین»
- ۳) هیچ‌کس نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند. - «و ما بینهما لاعین»
- ۴) هیچ‌کس نباید مقصود از آفرینش خود را فراموش کند. - «فعدن الله ثواب الدنیا و الآخرة»

۱۴- امام علی^(ع) در هنگام موعظه مردم، آنان را از سرگرم شدن به چیزی نهی می‌کردند؟ و دلیل آن را چه چیزی معرفی کرده‌اند؟

- ۱) لغو و بی‌ارزش - هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده است.
- ۲) لغو و بی‌ارزش - او را به خود وانگذاشته‌اند.
- ۳) لهو - او را به خود وانگذاشته‌اند.
- ۴) لهو - هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده است.

۱۵- مطابق فرمایش امام علی^(ع)، اینکه انسان را به خود وانگذاشته‌اند، چه تکلیفی را بر عهده او نهاده است؟

- ۱) نباید خود را سرگرم کارهای لهو کند.
- ۲) هدف از خلقت خود را فراموش نکند.
- ۳) بداند که برای چه کاری آمده است.
- ۴) نباید به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.

۱۶- تفاوت‌هایی که میان هدف انسان و موجودات دیگر همچون حیوانات و گیاهان وجود دارد، ریشه در چه چیزی دارد؟

- ۱) ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات
- ۲) حرکت او به سوی هدفی حکیمانه براساس برنامه حساب‌شده‌ای
- ۳) توانایی سرگرم نشدن به کارهای لغو و بی‌ارزش
- ۴) بهره‌مندی عمیق از لذت‌های مادی و طبیعی

۱۷- امتیازات انسان بر سایر مخلوقات در چگونه رسیدن به هدف، کدام است؟

- ۱) آگاهانه و پایان‌ناپذیر بودن
- ۲) فطری و حکیمانه بودن
- ۳) آگاهانه و حکیمانه بودن
- ۴) فطری و پایان‌ناپذیر بودن

۱۸- نحوه حرکت انسان، گیاهان و حیوانات به سوی هدف خود، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) انتخابی - فطری - غریزی
- ۲) فطری - طبیعی - جبری
- ۳) انتخابی - طبیعی - غریزی
- ۴) فطری - جبری - جبری

۱۹- روحیه انسان و حیوانات و گیاهان، به هنگام رسیدن به سر حدی از رشد و کمال، به ترتیب، چگونه است؟

- ۱) افزون طلبی - پایان‌پذیری و توقف
- ۲) ثبات و قرار - توقف و پایان‌پذیری
- ۳) بی‌نهایت‌طلبی - پایان‌ناپذیری و توقف
- ۴) رضایت و آرامش - پایان‌ناپذیری و توقف

۲۰- حرکت دانه گندم در جهت رسیدن به هدف نهایی خود، به چه صورت بوده و یادآور کدام امتیاز انسان بر سایر موجودات است؟

- ۱) طبیعی - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۲) فطری - هدف از خلقت خود را می‌شناسد و آن را انتخاب می‌کند و به سوی آن گام بر می‌دارد.
- ۳) فطری - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۴) طبیعی - هدف از خلقت خود را می‌شناسد و آن را انتخاب می‌کند و به سوی آن گام بر می‌دارد.

۲۱- عطش انسان در رسیدن به خواسته‌هایش، ریشه در چه چیزی دارد؟ و کدام امتیاز او را بر سایر موجودات مانند حیوانات و گیاهان رقم زده است؟

- ۱) توانایی اختیار و انتخاب او - هدف خود را با شناخت برمی‌گزیند و آگاهانه به سوی آنها گام بر می‌دارد.
- ۲) روحیه بی‌نهایت‌طلب او - به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
- ۳) توانایی اختیار و انتخاب او - به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
- ۴) روحیه بی‌نهایت‌طلب او - هدف خود را با شناخت برمی‌گزیند و آگاهانه به سوی آنها گام بر می‌دارد.

۲۲- چه تفاوتی میان انسان و سایر موجودات از نظر استعدادهای خدادادی وجود دارد؟ و این تفاوت، چه امتیازی برای او به همراه داشته است؟

- ۱) برخلاف سایر موجودات استعدادهای نامحدود مادی و طبیعی دارد. - به دنبال انتخاب هدفهایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خود را به کمال رساند.
- ۲) برخلاف آن‌ها مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.
- ۳) برخلاف آن‌ها مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. - به دنبال انتخاب هدفهایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خود را به کمال رساند.
- ۴) برخلاف سایر موجودات استعدادهای نامحدود مادی و طبیعی دارد. - عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد.

۲۳- در دنیای حیرت‌انگیز هدف‌های مختلف، جهت انتخاب هدف درست، همسو بودن آن هدف با کدام ویژگی‌های انسان، مورد نظر است؟

- ۱) میل به جاودانگی و روحیه بی‌نهایت‌طلب انسان در دستیابی به خواسته‌هایش
- ۲) میل بی‌نهایت‌طلب انسان و استعدادهای فراوان مادی و معنوی او
- ۳) میل به جاودانگی و استعدادهای فراوان مادی و معنوی او
- ۴) میل بی‌نهایت‌طلب انسان و توانایی‌های محدود مادی و معنوی او

۲۴- در دنیای حیرت‌انگیز هدف‌ها، چه چیزی هر شخصی را به سوی هدفی می‌کشاند؟

- ۱) وابستگی به نیازهای مادی و طبیعی
- ۲) وابستگی به نیازهای مادی و طبیعی
- ۳) دل بستگی به اهداف بزرگ و متعالی
- ۴) بینش و نگرش خاص او

۲۵- کمک کردن به دیگران برای کسی که در اندیشه او این عمل ارزشمند است، حاکی از کدام واقعیت است؟

- ۱) هدف فرعی را نباید به جای هدف اصلی قرار دهیم.
- ۲) اختلاف در هدف‌ها، ریشه در فطرت انسان دارد.
- ۳) هدف‌های برتر، هدف‌های بیشتری در درون خود جای می‌دهند.
- ۴) هر کس با بینش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود.

۲۶- در دنیای انسان‌ها، چه چیزی به اختلاف در هدف‌ها دامن زده است؟

- ۱) نوع توانایی‌ها و سرمایه‌های انسان
- ۲) میزان بهرمندی افراد از فطریات
- ۳) نوع نگاه و اندیشه انسان
- ۴) میزان موفقیت‌ها و ناکامی‌های هر شخص

۲۷- برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها، نیازمند چه چیزی هستیم؟

- ۱) ملاکی که با آن بتوان هدف‌های درست و همسو با میل جاودانگی و عطش انسان در دستیابی به خواسته‌هایش را تعیین کنیم.
- ۲) معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم.
- ۳) معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با میل جاودانگی و نعمت‌های مادی و معنوی خداوند را تعیین کنیم.
- ۴) ملاکی که با آن بتوان هدف‌های درست و همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و توانایی‌های محدود مادی و معنوی او را مشخص کنیم.

۲۸- در چه صورت انسان می‌تواند در دنیای متنوع هدف‌ها، هدف‌های زندگی را به درستی برگزیند و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف کند؟

- ۱) توجه به تفاوت‌هایی که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات بازمی‌گردد.
- ۲) انتخاب هدف‌های متناسب با بینش و نگرش خاص خود و تلاش برای دستیابی به آنها
- ۳) مشخص کردن هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهای متنوع انسان
- ۴) انتخاب هدف‌هایی که از طریق آن، استعدادهای مادی خویش را به کمال رساند.

۲۹- با توجه به تفاوت نگاه انسان‌ها، برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها، نیازمند چه چیزی هستیم؟ و برخورد قرآن کریم در این زمینه چگونه بوده است؟

- ۱) معیار و ملاک - فراهم آوردن زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان با اهمیت دادن به کمالات و زیبایی‌ها
- ۲) آگاهی و انتخاب - هدایت و راهنمایی انسان و مشخص کردن معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن و یادآوری آثار و نتایج آنها
- ۳) آگاهی و انتخاب - فراهم آوردن زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان با اهمیت دادن به کمالات و زیبایی‌ها
- ۴) معیار و ملاک - هدایت و راهنمایی انسان و مشخص کردن معیار انتخاب هدف‌های اصلی از غیر آن و یادآوری آثار و نتایج آنها

۳۰- خداوند در آیات قرآن، به کسی که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، چه وعده‌ای داده است؟

- ۱) «آن مقدار از آن را که بخواهیم می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»
- ۲) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۳) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۴) «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»

۳۱- آیه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.» به کدام هدف‌های انسان اشاره دارد؟ و ویژگی آنها چیست؟

- ۱) پایان‌ناپذیر - اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۲) پایان‌پذیر - اصل قرار گرفتن آنها، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۳) پایان‌ناپذیر - اصل قرار گرفتن آنها، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۴) پایان‌پذیر - اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.

۳۲- آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.» بیانگر کدام پیام در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌های دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، می‌تواند به همه آنها برسد.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۳) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۳۳- از دقت در آیه شریفه: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوراری و سرافکندگی در آن وارد شود»، تمام پیام‌های زیر در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف برداشت می‌شود، بجز اینکه ...

- ۱) اگر کسی فقط هدف‌های دنیوی را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.
- ۲) اگر کسی هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌پذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای آنها تلاش کند، به هدف خود خواهد رسید.
- ۳) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.
- ۴) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.

۳۴- از توجه در آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد»، کدام پیام در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف دریافت می‌گردد؟

- ۱) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی می‌شوند.
- ۲) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.
- ۳) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آنها تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۴) اگر هدف‌های پایان‌پذیر اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۳۵- این پیام: «اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد»، با پیام کدام آیه شریفه مرتبط است؟

- ۱) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۲) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۳) «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد ...»
- ۴) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

۳۶- آیه شریفه: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد»، بیانگر تمام پیام‌های زیر در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است، بجز اینکه ...

- ۱) هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۳) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۴) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.

۳۷- از دقت در آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند»، چه پیامی در مورد رسیدن به معیارهای انتخاب هدف استنباط می‌گردد؟

- ۱) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۳) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۴) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۳۸- آیه شریفه: «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند»، با کدام آیه شریفه زیر تناسب معنایی دارد؟

- ۱) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۲) «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم...»
- ۳) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»

۳۹- آیه شریفه: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار»، بیانگر چه پیامی در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱) اگر کسی هدف‌های پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۲) برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌ناپذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.
- ۳) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.
- ۴) اصل قرار گرفتن هدف‌های پایان‌ناپذیر، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

۴۰- این پیام: «اگر کسی آنها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید»، با پیام کدام آیه مرتبط است؟

- ۱) «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»
- ۲) «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»
- ۳) «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴) «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»

۴۱- آیه شریفه: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار»، بیانگر تمام پیام‌های زیر در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است، بجز اینکه ...

- ۱) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۲) هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.
- ۳) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی می‌شوند.
- ۴) اگر کسی هدف‌های پایان‌پذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.

۴۲- این پیام که: «برخی هدفها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند»، با تمام آیات زیر مرتبط است، بجز...

- ۱ «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۲ «و آن‌کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»
- ۳ «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴ «آن‌کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هرکس اراده کنیم - می‌دهیم ...»

۴۳- پیام آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» ناظر بر چه مفهومی در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است؟

- ۱ اگر کسی هدفها پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۲ اصل قرار گرفتن هدفهای اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی می‌شوند.
- ۳ اگر کسی فقط هدفهای دنیوی را انتخاب کند، در آخرت بهره‌ای ندارد و جایگاهش دوزخ است.
- ۴ اگر کسی هدفهای دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.

۴۴- آیه شریفه: «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.» بیانگر تمام پیام‌های زیر در خصوص رسیدن به معیارهای انتخاب هدف است، بجز اینکه ...

- ۱ هدفهای پایان‌ناپذیر همان هدفهای اخروی هستند.
- ۲ اگر کسی هدفهای مادی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۳ برخی هدفها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴ اگر کسی هدفهای مادی را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.

۴۵- این پیام که: «اگر کسی هدفهای پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.» با پیام کدام آیه شریفه مرتبط است؟

- ۱ «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»
- ۲ «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۳ «آن‌کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هرکس اراده کنیم - می‌دهیم ...»
- ۴ «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم.»

۴۶- پیام مرتبط با آیه شریفه: «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»، در راستای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف کدام است؟

- ۱ اگر کسی هدفهای پایان‌ناپذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن تلاش کند به هدف خود خواهد رسید.
- ۲ اگر کسی هدفهای دنیوی را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.
- ۳ برخی هدفها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴ برخی از هدفها و دل‌بستگی‌ها پایان‌ناپذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعدادهای مادی ما هستند.

۴۷- این پیام که: «اصل قرار گرفتن هدفهای اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.» از تمام آیات زیر قابل برداشت است، بجز...

- ۱ «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار.»
- ۲ «و آن‌کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش داده خواهد شد.»
- ۳ «اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
- ۴ «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»

۴۸- با توجه به تعالیم قرآنی در خصوص معیارهای انتخاب هدف، برنامه‌ریزی انسان در زندگی باید در برگیرنده چه اهدافی باشد؟ و چگونه تنظیم شود؟

- ۱ پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر - هدفهای دنیوی اصل قرار گیرند.
- ۲ دنیوی و اخروی - هدفهای دنیوی پیرو و تابع هدفهای اخروی باشند.
- ۳ پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر - هدفهای اخروی پیرو و تابع هدفهای دنیوی باشند.
- ۴ دنیوی و اخروی - هدفهای پایان‌پذیر اصل قرار گیرند.

۴۹- کدام دسته از هدفها و دل‌بستگی‌های انسان، اصلی و کدام‌یک، فرعی می‌باشند؟

- ۱ همیشگی - پایان‌پذیر
- ۲ معنوی - مادی و غیرضروری
- ۳ ضروری - غیرضروری
- ۴ فناپذیر - فناپذیر

۵۰- کدام دسته از هدفها و دل‌بستگی‌ها، خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند؟ و میزان دل‌بستگی به هدفهای فرعی تا چه اندازه باید باشد؟

- ۱ اصلی و پایان‌ناپذیر - هدف فرعی را به جای اصلی قرار ندهیم.
- ۲ فرعی و پایان‌پذیر - نباید مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.
- ۳ اصلی و پایان‌پذیر - نباید مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.
- ۴ فرعی و پایان‌ناپذیر - مانع رسیدن به اهداف فرعی نشوند.

۵۱- در تعالیم اسلامی، تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا چگونه توصیف شده است؟

- ۱ پسندیده نیست، زیرا برای رسیدن به آنها مرتکب گناه می‌شویم.
- ۲ پسندیده نیست، زیرا سرگرم شدن به آنها ما را از زیبایی‌های پایدار باز می‌دارد.
- ۳ نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و در هر حالتی خوب است.
- ۴ نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.

۵۲- در تعالیم اسلامی، تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا با رعایت چه شرایطی مثبت تلقی شده است؟

- ۱ برای رسیدن به آنها مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.
- ۲ به میزانی که این‌گونه هدفها جامع‌تر باشند، و هدفهای بیشتری را در درون خود جای دهند، پسندیده‌تر هستند.
- ۳ برای رسیدن به آنها از اهداف اصلی باز نمانیم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.
- ۴ باید روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کنند و زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورند.

۵۳- این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، چه کاربردی دارد؟ و بیانگر چه موضوعی است؟

- ۱) در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌شود. - بهترین سرمایه
- ۲) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند. - برترین هدف
- ۳) در جایی که یک چیز، جامع و در بردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌شود. - برترین هدف
- ۴) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند. - بهترین سرمایه

۵۴- با توجه به مفهوم این مصرع از شعر زیبای مولوی: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»، چه نوع هدفی را و به چه دلیل باید در اولویت قرار دهیم؟

- ۱) پایان‌ناپذیر و پایدار - هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
- ۲) برتر و جامع‌تر - هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.
- ۳) برتر و جامع‌تر - مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
- ۴) پایان‌ناپذیر و پایدار - مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.

۵۵- آدم‌های زیرک و هوشمند با در نظر گرفتن چه اصلی هدف‌های خود را انتخاب می‌کنند؟ و این انتخاب، ریشه در چه اعتقادی دارد؟

- ۱) چون که صد آمد نود هم پیش ماست. - به میزانی که هدف‌های زندگی برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های کمتری را در درون خود جای می‌دهند.
- ۲) با یک تیر چند نشان بزنند. - برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۳) چون که صد آمد نود هم پیش ماست. - برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۴) با یک تیر چند نشان بزنند. - به میزانی که هدف‌های زندگی برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

۵۶- از دیدگاه اسلام، چه هدفی کامل‌تر است؟ و بر این اساس، هدفی که بتواند نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند، چگونه هدفی است؟

- ۱) بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی، یعنی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد. - پایدارترین هدف دنیوی ما
- ۲) تا انسان را به منبع و مبدأ زیبایی‌ها نرساند، آرامش نیابد و از پای ننشیند. - برترین هدف اصلی ما
- ۳) بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی، یعنی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد. - برترین هدف اصلی ما
- ۴) تا انسان را به منبع و مبدأ زیبایی‌ها نرساند، آرامش نیافته و از پای ننشیند. - پایدارترین هدف دنیوی ما

۵۷- در اندیشه اسلامی، برترین هدف اصلی ما باید از چه ویژگی برخوردار باشد؟

- ۱) بهتر بتواند پاسخگوی دو ویژگی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد. ۲) همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.
- ۳) اصل قرار گرفتن این هدف، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نشود. ۴) به گونه‌ای باشد که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

۵۸- براساس تعالیم اسلامی، هدفی که «هدف‌های بیشتری را در درون خود جای دهد»، «بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی، یعنی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او باشد»، و «همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود»، به ترتیب، چه نوع هدف‌هایی هستند؟

- ۱) برتر و جامع‌تر - کامل‌تر - برترین هدف اصلی ما
- ۲) کامل‌تر - برتر و جامع‌تر - برترین هدف اصلی ما
- ۳) کامل‌تر - برتر و جامع‌تر - برترین هدف اصلی ما
- ۴) برتر و جامع‌تر - کامل‌تر - برترین هدف اصلی ما

۵۹- رشد و تکامل شخصیت امام علی (ع) چگونه آغاز شد؟ و چه چیزی زمینه‌ساز تجلی همه کمالات و زیبایی‌ها در وجود ایشان شد؟

- ۱) با نظارت و تربیت پیامبر اکرم (ص) - تقرب ظاهری و معنوی به خداوند که برترین هدف ایشان بود.
- ۲) با گرایش اسلام و مبارز با مشرکان - مقصود و هدف نهایی ایشان که خداوند بود.
- ۳) با گرایش اسلام و مبارز با مشرکان - تقرب ظاهری و معنوی به خداوند که برترین هدف ایشان بود.
- ۴) با نظارت و تربیت پیامبر اکرم (ص) - مقصود و هدف نهایی ایشان که خداوند بود.

۶۰- هر انسانی در ذات خود در جستجوی چه چیزی است؟ و نتیجه دست‌یابی به آن چه می‌باشد؟

- ۱) کمال‌طلبی و زیبایی‌طلبی - آرام و قرار
- ۲) سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها - آرام و قرار
- ۳) کمال‌طلبی و زیبایی‌طلبی - بندگی خداوند
- ۴) سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها - کمال‌طلبی

۶۱- در معارف اسلامی، مقصود نهایی انسان چه چیزی معرفی شده است؟

- ۱) خداوند که هر انسانی به صورت آگاهانه در جستجوی آن است.
- ۲) آرامش و قرار در دنیا که با بندگی و عبودیت خداوند حاصل می‌شود.
- ۳) خداوند که هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.
- ۴) آرامش و قرار در دنیا که با معرفت به خداوند و انجام دستورات او حاصل می‌شود.

۶۲- براساس تعالیم اسلامی، چه شناخت و معرفتی از خداوند را باید اساس و معیار انتخاب مقصود نهایی خود قرار دهیم؟

- ۱) سرچشمه و مبدأ همه کمالات و زیبایی‌ها را در روح انسان قرار داده است.
- ۲) تنها او می‌تواند جسم و روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند.
- ۳) ذات او نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه دارد.
- ۴) هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

۶۳- در اندیشه اسلامی، برترین و اصلی‌ترین هدفی که می‌تواند غایت و مقصد زندگی انسان باشد، کدام است؟

- ۱) قرب مادی و معنوی انسان به خدا، که کمالات و خوبی‌هایش، حد و اندازه‌ای ندارد.
- ۲) بندگی خداوند، که زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد.
- ۳) قرب مادی و معنوی انسان به خدا، که هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد.
- ۴) خداوند، که تنها او می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند.

۶۴- بی‌نهایت‌طلب بودن، از ویژگی‌های کدام بُعد از وجود انسان است؟ و این بُعد، خوبی‌ها را چگونه می‌خواهد؟

- ۱) روح - بی‌پایان
- ۲) روح و جسم - بی‌پایان
- ۳) روح - در محدوده بندگی
- ۴) روح و جسم - در محدوده بندگی

۶۵- از دیدگاه اسلام، کدام هدف، شایسته است که مقصود و هدف نهایی انسان باشد؟

- ۱) خدا و بندگی او - روح بی‌نهایت‌طلب انسان، خوبی‌ها را بی‌پایان می‌خواهد. ۲) خدا و همنشینی با صالحان - تنها خداوند، روح و جسم پایان‌ناپذیر انسان را سیراب می‌کند.
- ۳) خدا و همنشینی با صالحان - روح بی‌نهایت‌طلب انسان، خوبی‌ها را بی‌پایان می‌خواهد. ۴) خدا و بندگی او - تنها خداوند، روح و جسم پایان‌ناپذیر انسان را سیراب می‌کند.

- ۶۶- بر اساس معارف اسلامی، نزدیکی و تقرب به خداوند، چه نوع هدفی محسوب می‌شود؟ و از چه نوع است؟ و چگونه حاصل می‌شود؟
- ۱) برترین و اصلی‌ترین هدف ما - مادی و معنوی - کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها
 ۲) مقصود و هدف نهایی ما - حقیقی - معرفت و شناخت عمیق تر
 ۳) برترین و اصلی‌ترین هدف ما - مادی و معنوی - معرفت و شناخت عمیق تر
- ۶۷- این واقعیت که چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند، منکر کدام مورد است؟
- ۱) نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است.
 ۲) دوری از خداوند، بدترین نوع دوری است.
 ۳) تقرب به خداوند، به دو صورت مادی و معنوی است.
 ۴) انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.
- ۶۸- انسان‌های زیرک در انتخاب هدف‌های خود چه اصلی را رعایت می‌کنند؟ و کدام آیه شریفه به این مقصود اشاره دارد؟
- ۱) استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی و آباد کردن سرای آخرت خویش - «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبُدُنَا مَا لُكِنَّا هُنَّ إِلَّا بِالْحَقِّ»
 ۲) انجام تمام کارهای خود در جهت رضای خدا و آباد کردن سرای آخرت خویش - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
 ۳) انجام تمام کارهای خود در جهت رضای خدا و آباد کردن سرای آخرت خویش - «و ما خلقنا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبُدُنَا مَا لُكِنَّا هُنَّ إِلَّا بِالْحَقِّ»
 ۴) استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی و آباد کردن سرای آخرت خویش - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- ۶۹- افراد زیرک از چه طریق، از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست می‌کنند؟ و چگونه خود را به خدا نزدیک می‌کنند و سرای آخرت خویش را آباد می‌کنند؟
- ۱) با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود - انتخاب هدفی که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند»
 ۲) به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند - انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا
 ۳) با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود - انجام تمام کارهای دنیوی خود در جهت رضای خدا
 ۴) به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند - انتخاب هدفی که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند»
- ۷۰- با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی خود در زندگی، تمام اهداف زیر حاصل می‌شود، بجز ...
- ۱) اصل قرار دادن حیات اخروی و سرکوب کردن هدف‌های مادی
 ۲) استفاده درست از بهره‌های مادی زندگی
 ۳) آباد کردن سرای آخرت خود
 ۴) نزدیک شدن به خدا با انجام کارهای دنیوی خود برای رضای خدا
- ۷۱- اگر بخواهیم از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست کنیم و سرای آخرت خویش را آباد سازیم، باید پیام کدام آیه را مبنای زندگی خود قرار دهیم؟
- ۱) «ما خلقناهما إلا بالحق»
 ۲) «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
 ۳) «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
 ۴) «فَاللَّهُمَّهَا فَجُورَهَا وَتَقْوَاهَا»
- ۷۲- از تدبیر در آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»، کدام مفهوم دریافت می‌گردد؟
- ۱) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.
 ۲) انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی، استفاده از بهره‌های مادی زندگی و آخرتی آباد را با انجام کارها در جهت رضای خدا به همراه دارد.
 ۳) تقرب به خداوند همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دست‌یابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.
 ۴) آدم‌های زیرک و هوشمند، هدف‌های پایان‌پذیر خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند»
- ۷۳- کدام عبارت با آیه شریفه: «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»، تناسب مفهومی بیشتری دارد؟
- ۱) دوست نزدیک‌تر از من به من است
 ۲) چون که صد آمد نود هم پیش ماست.
 ۳) با یک تیر چند نشان زدن.
 ۴) ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟
- ۷۴- چه چیزی ضامن خوشبختی انسان است؟ و دستیابی به آن چه چیزی را می‌طلبد؟
- ۱) نزدیکی و تقرب به خداوند - همت بزرگ و اراده محکم
 ۲) جستجوی فطری خداوند - تفکر در آیات و نشانه‌های الهی
 ۳) جستجوی فطری خداوند - تفکر در آیات و نشانه‌های الهی
 ۴) جستجوی فطری خداوند - همت بزرگ و اراده محکم
- ۷۵- این بیت زیبای مولوی: «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؛ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟»، بیانگر چه موضوعی باشد؟ و مفهوم کدام آیه است؟
- ۱) عام‌ترین هدف - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
 ۲) عام‌ترین هدف - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
 ۳) برترین هدف - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
 ۴) برترین هدف - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- ۷۶- مفهوم بیت: «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟»، در کدام گزینه آمده است؟
- ۱) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
 ۲) افراد زیرک با شناخت عمیق خداوند به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند.
 ۳) به میزانی که هدف ما برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهد.
 ۴) آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شود.

سؤالات برگزیده آزمون‌های آزمایشی

- ۷۷- خداوند، برگزیدن هوشمندانه هدف زندگی را در کدام عبارت شریفه متذکر شده است و خطاب به چه کسانی آن را تبیین می‌کند؟
- ۱) «ما خلقناهما إلا بالحق» - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
 ۲) «ما خلقناهما إلا بالحق» - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
 ۳) «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
 ۴) «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» - «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
- ۷۸- پیام آیه شریفه «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوراری و سرافکنندگی در آن وارد شود»، چیست؟
- ۱) هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.
 ۲) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیرند و پاسخگوی استعدادها و مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
 ۳) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.
 ۴) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

(قلم‌چی ۹۸)

(قلم‌چی ۹۷)

- ۷۹- نزدیکی جان و دل به خداوند چه راه‌آوردی به دنبال دارد و زایدۀ چیست؟**
- ۱) آبادی سرای آخرت - انگیزه رضای خدا در کارهای دنیوی
 ۲) راضی شدن به حیات دنیوی - انگیزه رضای خدا در کارهای دنیوی
 ۳) راضی شدن به حیات دنیوی - انگیزه رضای خدا در کارهای دنیوی
 ۴) آبادی سرای آخرت - لطف و رحمت ویژه خدا پس از شناخت هدف اصلی
- ۸۰- ریشه اختلاف در انتخاب هدف‌ها کدام است و در چه صورت یک فرد، همه زندگی خویش را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد؟**
- ۱) نوع اندیشه انسان‌ها - اگر فکر کند داشتن شهرت مهم است.
 ۲) بینش و نگرش خاص افراد - اگر هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار دهد.
 ۳) نوع هدف اشخاص - اگر فکر کند داشتن شهرت مهم است.
 ۴) جهان‌بینی هر فرد - اگر هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار دهد.
- ۸۱- اختلاف در هدف ... نوع نگاه و اندیشه انسان است و برای انتخاب صحیح هدف و دل بستن به آن نیازمند ... هستیم.**
- ۱) معلول - معیار
 ۲) علت - معیار
 ۳) معلول - تلاش بسیار
 ۴) علت - تلاش بسیار
- ۸۲- اگر بگوئیم عملکرد انسان برای رسیدن به هدف با گیاهان و حیوانات تفاوت دارد، کدام گزینه را می‌توانیم مبنای تایید کلام خود قرار دهیم؟**
- ۱) انسان باید هدف خویش را بشناسد و با کمک گزینه به سمت آن برود اما حیوانات و گیاهان به صورت طبیعی به سوی هدف می‌روند.
 ۲) انسان هدفش را انتخاب می‌کند و به سمت آن می‌رود اما حیوانات به صورت طبیعی و گیاهان غریزی به سمت هدف می‌روند.
 ۳) گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سمت هدف می‌روند اما انسان پس از تشخیص و انتخاب هدف به سمت آن می‌رود.
 ۴) گیاهان، حیوانات و انسان‌ها با استفاده از گزینه و به صورت کاملاً طبیعی به سمت هدفشان حرکت می‌کنند.
- ۸۳- شعر «ای عقل تو به باشی در دانش یا در بینش؟ / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد»، اشاره دارد به ...**
- ۱) کسانی که بهترین و با ارزش‌ترین دارایی و سرمایه‌های خود را از دست داده‌اند.
 ۲) برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف دیگر را نیز در بردارند.
 ۳) می‌توان با یک تیر چند نشان را زد و به همه اهداف دنیایی رسید.
 ۴) می‌توان به حیات دنیایی راضی شد و به این حیات آرام گرفت.
- ۸۴- در مسیر انتخاب صحیح هدف‌ها و دلبستگی به آنها، مشخص شدن کدام موضوع لازم و ضروری است؟**
- ۱) ارزش هدف
 ۲) ابزار رسیدن به هدف
 ۳) چگونگی و نحوه رسیدن به خواسته‌ها
 ۴) شیوه‌ها و راه‌های رسیدن به هدف
- ۸۵- هریک از موارد «حرکت به سوی هدف به صورت طبیعی»، «توقف در سرحدی از رشد و کمال» و «حرکت به سوی هدف در پی شناخت و انتخاب»، به ترتیب، مربوط به چگونگی انتخاب هدف در ... و ... است.**
- ۱) گیاهان - انسان - حیوان
 ۲) گیاهان - حیوان - انسان
 ۳) حیوان - گیاهان - انسان
 ۴) حیوان - انسان - گیاهان

سوالات سراسری

- ۸۶- عبارت «برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست»، مبنی کدام مورد است؟**
- ۱) «و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به حق آفریدیم.»
 ۲) «هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.»
 ۳) «این دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت زندگی حقیقی است اگر می‌دانستند.»
 ۴) «به‌راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم ... تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.»
- ۸۷- در فرایند انتخاب هدف، کدام آیه شریفه مصداق «یک تیر و چند نشان» است؟**
- ۱) «قل إن صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»
 ۲) «و من یتوکل علی الله فهو حسبه به إن الله بالغ أمره»
 ۳) «من کان یرید ثواب الدنیا فعد الله ثواب الدنیا و الآخرة»
 ۴) «و ما خلقت الجن و الإنس إلا ليعبدون»
- ۸۸- برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آنها، کدام فرایند لازم است؟**
- ۱) هر فرد با بینش و نگرش خاص خود باید به سراغ هدفی برود و آن را انتخاب کند.
 ۲) تنها هدف‌هایی باید انتخاب شوند که میل بی‌نهایت‌طلبی درون انسان را آرام کنند.
 ۳) باید ارزش هدف‌ها مشخص شود و متناسب با ارزشی که دارند به آنها رتبه داده شود.
 ۴) هدف‌های زندگی به اصلی و فرعی تقسیم شوند و فقط هدف‌های اصلی مورد توجه قرار گیرند.
- ۸۹- بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟**
- ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو
 ۱) انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است.
 ۲) برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بردارند.
 ۳) افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده‌اند و به آن آرام گرفته‌اند.
 ۴) برخی با خوبی‌ها و زیبایی‌های درون خود به دنبال هدف می‌گردند.
- ۹۰- کدام عبارت قرآنی، تأکید می‌کند هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است؟**
- ۱) «أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ»
 ۲) «مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ»
 ۳) «لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»
 ۴) «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»